

A Győri Ítéltábla a Dezsényi Ügyvédi Iroda által képviselt **felperes neve** felperesnek a SZILVÁSI Ügyvédi Iroda által képviselt **alperes neve** alperessel szemben a vezető tisztségviselői felelősség megállapítása iránt indított perében a Tatabányai Törvényszék 2020. február 12. napján kelt 20.G.40.008/2018/44. szám alatti ítélete ellen a felperes által 47, 48, 50. szám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg az alperesnek 15.000 (Tizenötezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A cégnyilvántartásba a Cg. cégjegyzékszám alatt bejegyzett alperes neve Nemzetközi Fuvarozó Kft. „f. a.” (a továbbiakban: adós) az 1996. március 25. napján kelt társasági szerződéssel jött létre, az ügyvezetői tisztséget az alapítástól az alperes tölti be - míg 2006. június 21. napjától az alperes és házastársa, **Név 1** tagságával működik.

Az adós 2010. évi számviteli beszámolója szerint az üzleti évben a kötelezettségek 278.398.000. Ft- a rövid lejáratú kötelezettségek 202.161.000. forint; az eszközök értéke 380.238.000 Ft-, a forgóeszközök értéke 188.611.0000 forint, a saját tőkéje 93.363.000 forint volt. A 2011. évi számviteli beszámoló szerint a kötelezettségek 281.168.000 forint, a rövid lejáratú kötelezettségek 226.219.000 forint; az eszközök 251.127.000 forint, a forgóeszközök értéke 88.548.000 forint volt, az adós saját tőkéje a negatív előjelű 33.296.000 Ft-ra csökkent. A 2013. május 25. napján elkészített, 2012. évi számviteli beszámoló alapján a kötelezettségek 191.703.000 forint-, a rövid lejáratú kötelezettségek 185.253.000. Ft; az eszközök 128. 942.000 Ft - míg a forgóeszközök értéke 17.790.000 Ft; a saját tőke a negatív előjelű 62.961.000 Ft-ra csökkent. A 2012. évi számviteli beszámolón szerepelt, hogy a közzétett adatok könyvvizsgálattal vannak alátámasztva. Az adós ellen az egyéb érdekelt 2010. április 19. napján végrehajtási eljárást kezdeményezett, a végrehajtási eljárást 2010. november 18. napján megszüntették. Az állami adóhatóság újabb végrehajtást kezdeményezett az adóssal szemben 2011. március 22. napján, ez a végrehajtás 2011. június 22. napján szűnt meg.

A törvényszéken 2013. szeptember 3. napján előterjesztett felszámolási kérelem alapján a bíróság

2013. október 29.-i kezdő időponttal állapította meg az adós fizetéseképtelenségét és elrendelte a felszámolását. A felperes hitelezői igényét a felszámoló „f” kategóriában 42.007.386,- Ft, „g” kategóriában 9.444.791,- Ft összegben igazolta vissza. A felszámolás elrendelésekor a bíróság felszámolóként a **Cég 1 Kft.**-ét jelölte ki, amely a felmentését és az újabb felszámoló, a **Felszámoló-Cég 2 Zrt.** kijelölését követően az adós egy dossziényi iratát adta át, egyben tájékoztatta az új felszámolót, hogy az adós további iratait **Település 1** on a **Cég 3 Bt.** tárolja. Az újabb felszámoló kérelmére a törvényszék a 2018. január 29. napján meghozott és 2019. február 24. napján jogerőre emelkedett 8.Fpk..../74. számú végzésével az adós elleni felszámolási eljárást egyszerűsített módon befejezte. A végzés indokolása szerint az adóssal szemben bejelentett 101.109.472,- Ft összegű hitelezői igény - felszámolási vagyoni hiányában - kielégítetlenül maradt.

A felperes keresetében a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 33/A §-a (1) bekezdése alapján elsődlegesen annak megállapítását kérte, hogy az alperes az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkeztét követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látta el, és ezáltal az adós vagyona 302.695.000,- Ft-tal csökkent. Másodlagosan - a vagyonsökkenés összege megállapíthatósága hiányában - kérte annak megállapítását, hogy az alperes az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkeztét követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látta el, és ezáltal a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítését 101.109.472,- Ft erejéig megghiúsította.

Keresetében tényként adta elő, hogy az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete legkésőbb 2010. december 31. napjával bekövetkezett. A 2010. évi beszámolójában a rövid lejáratú kötelezettségek meghaladják a forgóeszközök értékét, a likviditási ráta 1 alatti. Ebben az évben a egyéb érdekelt az adóssal szemben végrehajtási eljárásokat indított. Eseti döntésre (Győri Ítéltábla Gf.II.20.253/2016/4/I.) hivatkozással azzal érvelt, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet időpontja megítélésénél annak van jelentősége, hogy az adós a tartozását az esedékességgel képes-e megfizetni. Amennyiben erre nem képes, nincs elegendő likvid pénzeszköze, a fenyegető fizetéseképtelenség bekövetkezik. Mellékelte a fuvarozással foglalkozó adós üzemanyag-szállító cége, a **Cég 4 GmbH** arra vonatkozó kimutatását, hogy az adós 2010. február 8. napjától rendszeresen késedelmesen egyenlítette ki az üzemanyag számlákat. Az elsődleges keresetben állított vagyonsökkenés mértékét úgy számította ki, hogy a társaság 2010. üzleti évről szóló beszámolójában 372.918.000. Ft eszköz található, míg a felszámolás elrendelését követően a záró számviteli beszámolóban 70.223.000 Ft. A két összeg különbözete, 302.965.000. Ft a vagyonsökkenés. A felszámoló zárójelentés alapján pedig a nyilvántartásba vett és kielégítetlenül maradt hitelezői igények összege 101.109.472 Ft.

Azzal is érvelt, hogy a Cstv. 33/A § (3) bekezdése szerint a hitelezői érdekek sérelmét vélelmezni kell, mivel az adós 2012. évi számviteli beszámolóját - a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (Számv. tv.) 155. §-a, 154. §-a (3) bekezdése szabályai ellenére - könyvvizsgálói záradékkal nem látták el.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Védekezése szerint nem bizonyított a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének időpontja, valamint az, hogy ezt követően az alperes nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével járt el. A 2010. évben az adós ellen csak egy végrehajtási eljárás indult és az 2010. november 18-án meg is szűnt. Az a tény, hogy a 2010. évben a rövid lejáratú kötelezettségek meghaladták a forgóeszközök értékét, nem feltétlenül jelent fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetet, mivel a forgóeszközök valós értéke eltérhet a könyvszerinti értéktől. Megítélése szerint a Cstv. 33/A §-a (3) bekezdése szerinti vélelem csak akkor áll fenn, ha a cég egyáltalán nem vagy késve helyezi letétbe a számviteli beszámolóját. A

könyvvizsgálói záradék elmaradása nem jár ezzel a következménnyel.

Az elsőfokú bíróság fellebbezett ítéletével a keresetet elutasította. Határozata indokolása szerint a felperes a perben a Cstv. 33/A §-a (1) bekezdése alapján őt terhelő bizonyítási kötelezettségének nem tudott eleget tenni és nem bizonyította, hogy az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete a keresetben általa megjelölt időpontban bekövetkezett volna, és bizonyítatlan maradt az is, hogy ezen időpontot követően az adós vagyona csökkent. A bíróság a fizetéseképtelenséget fenyegető helyzet kezdő időpontja tekintetében a Kúria Polgári Kollégiuma "a vezető tisztségviselők hitelezőkkel szembeni felelőssége" tárgykörben felállított Joggyakorlat-elemző Csoportja 2017. február 6-án elfogadott összefoglaló véleménye (a továbbiakban: joggyakorlat elemző csoport véleménye) alapján úgy ítélte meg, hogy - a perben kirendelt szakértő véleményével szemben - annak van jelentősége, hogy az adós tartozásait likvid vagyona hiányában mikor nem képes kifizetni. Így azt kell vizsgálni, hogy mikor következett be az a helyzet, amikor az adós esedékes tartozásainak összege meghaladta a likvid vagy likviddó tehető vagyont és ezen helyzet a tartozások átütőmérsékkelésével, esetlegesen reálisan visszafizethető kölcsön felvételével sem elhárítható. Előfordulhat, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet csak átmenetileg áll fenn, amely helyzet megszüntethető. Ez alapján a felperesnek azt kellett volna bizonyítania, hogy az általa megjelölt időpontban az adós likvid vagyona és tartozásai összegére tekintettel a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet fennállt és az a felszámolás kezdő időpontjáig nem is szűnt meg. A törvényszék egyetértett az eljárás során beszerzett igazságügyi könyvszakértői véleménnyel abban, hogy ugyan az adós likviditási rátája 2010. december 31. napján 1 alatt volt, de nem nyert bizonyítást, hogy ez a likviditási helyzet ne javult volna. 2011-ben az adósnak kifejezetten jelentős, 401.963.000 Ft nettó árbevétele volt. Így a szakvélemény alapján az a következtetés vonható le, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet a 2011. évben megtörtént önrevízióig nem következett be.

Kitért arra is a törvényszék, hogy a bizonyítás eredménytelenségét okozhatta az iratok hiánya, az, hogy a felperes által indítványozott bizonyítás, az irattároló cég megkeresése ellenére nem kerültek elő az első felszámoló részére átadott iratok. Az újabb felszámoló, a Felszámoló-Cég 2 Zrt. az első felszámoló Cég 1 Kft.-től az adós iratainak egy kis részét vette át, míg a többi irat az irattároló cég őrzésében maradt. A törvényszék a felperes a egyéb érdekelt adóssal szemben indított eljárásaira vonatkozó iratok, valamint az adós könyvvizsgálója megkeresésére irányuló utólagos bizonyítás (a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 220. § (1) bekezdése) iránti indítványait a törvényi feltételek hiányában mellőzte.

Elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatása és annak megállapítása iránt, hogy az alperes az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkeztét követően az ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látta el, és ezáltal a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítése 101.109.472. Ft összeg erejéig megghiúsította, a felperes terjesztett elő fellebbezést. Másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését kérte. A jogorvoslati kérelmében kifejtett álláspontja szerint a törvényszék az ítéleti tényállást részben helytelenül állapította meg, a megalapozatlan szakértői vélemény megállapításait tévesen értékelte, ezzel helytelen következtetéseket vont le. A törvényszék által a fizetéseképtelenséget fenyegető helyzet bekövetkezésének idejére kifejtettekkel szemben fenntartotta az elsőfokú eljárásban hangsúlyozott azon álláspontját, hogy a fizetéseképtelenség megítélésénél annak van jelentősége, hogy az adós a tartozását esedékességgel képes-e megfizetni, ha erre nem képes, nincs elegendő likvid pénzeszköze, akkor bekövetkezik a fenyegető fizetéseképtelenség. (Győri Ítéltábla Gf.II.20.253/2016/4/I., BDT 2013. 2881.) Kiemelte a Kúria Gfv. 30.544/2018/4. számú ítéletét, amely szerint a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet már akkor megállapítható, ha az adós

egyetlen hitelező felé nem tudja az esedékességkor kiegyenlíteni a tartozását. Újra hivatkozott az adóst üzemanyaggal ellátó **Cég 4** GmbH által megküldött okiratokra, amely szerint az adós 2010. február 8. napját követően folyamatosan határidőn túl fizette a számláit. A törvényszék ítélete azonban nem tartalmazta ezen bizonyíték mellőzésének okát. Ugyancsak a tartozások folyamatos fennálltát támasztotta alá az adós volt könyvelője, **Név 2** tanú vallomása is. A egyéb érdekelt beszerzett adósi adószám-kiadvány is a fizetéseképtelenséget fenyegető helyzetet támasztotta alá, az ítélet mégsem tesz erre vonatkozó megállapításokat. Idézte az elsőfokú eljárás során kirendelt igazságügyi könyvszakértő, szakértő személyes meghallgatása (25. számú tárgyalási jegyzőkönyv) során tett nyilatkozatát, amely szerint "az adósnál a probléma álláspontom szerint a 2011. évben történt önrevízió idejében már fennállt, hiszen ekkor 72 millió Ft értékű tárgyi eszközzel és 24 millió Ft követeléssel csökkentette a vagyonát...." Megítélése szerint mindezen bizonyítékok alátámasztják, hogy az adós társaság fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete legkésőbb 2010. december 31. napján bekövetkezett. A keresettel egyezően azzal is érvelt, hogy a Cstv. 33/A § (3) bekezdésében meghatározott hitelezői érdekek sérelmének vétele fennáll, mert az adós társaság 2012. évi számviteli beszámolóján valótlannal szerepel, hogy a közzétett adatok könyvvizsgálattal vannak alátámasztva. A törvényszék a vélelem alkalmazhatósága tekintetében az ítéletében nem foglalt állást. Utalt a joggyakorlat elemző csoport véleménye 24. oldal 5. bekezdése azon megállapítására, hogy a törvényi kötelezettségek késedelmes vagy részbeni teljesítése esetén is alkalmazandó a törvényi vélelem.

Az ítélet hatályon kívül helyezését a bizonyítékok nem megfelelő értékelése (Pp. 279. § (1) bekezdése), a Cstv. 33/A. § (3) bekezdése szerinti vélelem figyelmen kívül hagyása és így a bizonyítási kötelezettség téves telepítése miatt kérte.

A fellebbezését a fellebbezési határidőn belül kétszer kiegészítette. A hatályon kívül helyezésre alapot adó eljárási szabálysértés jogszabályi alapjaként a Pp. 220. § (1) bekezdése a) pontját, (2) bekezdését (utólagos bizonyítás) és a 276. § (5) bekezdését (bizonyítás mellőzése) is megjelölte. Kitért arra is, hogy a Cstv. 33/A §-a (3) bekezdésében meghatározott vélelem amiatt is alkalmazható, mert az adós nem tett eleget teljeskörűen a Cstv. 31. § (1) bekezdése b) pontja szerinti irattadási kötelezettségének, melyre már az elsőfokú eljárás során a 2020. január 29-én megtartott tárgyaláson (43. számú tárgyalási jegyzőkönyv) is hivatkozott. Ugyancsak ezen a tárgyaláson hivatkozott már arra, hogy az irattározó cég, a **Cég 3** Kft. (helyesen: **Cég 3** Bt.) megkeresése eredménytelenségéről a felperes csak a tárgyalást megelőző napon értesült, és ekkor került abba a helyzetbe, hogy újabb bizonyítási indítványt terjesszen elő. Érdemben azért helytelen a bizonyítás mellőzésével kapcsolatos ítéleti álláspont, mert a bíróság csak a egyéb érdekelt, a könyvvizsgáló megkeresését követően lett volna abban a helyzetben, hogy annak eredményességét vagy eredménytelenségét meg tudja ítélni. A második kiegészítésben arra hivatkozott, hogy a **Cég 3** Bt. bíróság megkeresésére adott válasza az ítélet kézhezvétele utáni kézbesítése alapján szerzett arról tudomást, hogy az adós könyvelési anyagának egy része az irattározó cégnél rendelkezésre áll. A hatályon kívül helyezés iránti fellebbezési kérelme elbírálásánál ezt a körülményt is kérte figyelembe venni.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben marasztalását kérte. Vitatta a fellebbezés azon értelmezését, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet akár egyetlen fizetési kötelezettség elmulasztása esetén beállna. Álláspontja alátámasztásaként hivatkozott a BH2014.188. szám alatt közzétett eseti döntésben foglaltakra. Egyetértett a törvényszék azon álláspontjával, hogy a felperes nem bizonyította a perben az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkeztét. Az alperes

igazolta, hogy az adótartozások miatt indult végrehajtások megszüntetésre kerültek, így az erre alapított felperesi álláspont mindenképpen megalapozatlannak tekintendő. Ugyancsak megalapozatlan a **Cég 4 International GmbH** követelésével kapcsolatos álláspont is, hiszen az adatokból nyilvánvaló, hogy a hitelező - ha másként nem is, de ráutaló magatartással - folyamatosan elfogadta a határidőn túli teljesítéseket. Mivel a felperes nem tudta bizonyítani a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének általa megjelölt kezdő időpontját, ezért véleménye szerint a további bizonyítás a vezető tisztségviselő felelősségével kapcsolatosan okafogyottnak is tekinthető. A Cstv. 33/A. §-a (3) bekezdésében meghatározott vélelem esetében fenntartotta az elsőfokú eljárásban kifejtett álláspontját. A fellebbezés kiegészítésében az alperes terhére rótt iratátadási kötelezettség megsértésére vonatkozó hivatkozásra kifejtette, hogy arra nézve az elsőfokú bíróság szintén helyesen foglalt állást, amikor megállapította, hogy az iratátadási kötelezettség az alperest annyiban terhelte, amennyiben arra a felszámolónak szüksége volt. Így az, hogy az iratok nem, vagy csak részben lelhetők fel, semmilyen szempontból nem róható a terhére.

Az ítélet tábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül, a fellebbezés és az arra előterjesztett fellebbezési ellenkérelem korlátai között (Pp. 370. § (1) bekezdése) bírálta el.

A felperes a kiegészített fellebbezési kérelmében (Pp. 371. § (1) bekezdése b) pontja) már csak a másodlagos, annak megállapítása iránti keresete alapján kérte az ítélet megváltoztatását, hogy az alperes az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkeztét követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látta el, és ezáltal a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítését 101.109.472,- Ft erejéig megghiúsította. Ezért a vagyonsökkenésre alapított elsődleges keresetet elutasító ítéleti rendelkezést a másodfokú felülbírálat korlátai miatt az ítélet tábla nem vizsgálhatta.

A törvényszék a perben rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a tényállást helyesen, a Pp. 279. § (1) bekezdésében meghatározott elveknek megfelelően állapította meg és helytállóan utasította el a bizonyítatlan keresetet.

Ezért a fellebbezés nem alapos.

A 2013. szeptember 3. napján előterjesztett felszámolási kérelem alapján felszámolás alá került adós gazdálkodó szervezet esetében a vezető tisztségviselő Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti felelősségének megállapítása a törvényhely a 2011. évi CXCVII. törvény 35. §-ával módosított, 2012. március 1. napjától hatályos szövege alapján vizsgálható. A törvény a vezető tisztségviselő hitelezőkkel szembeni helytállási kötelezettsége megállapítása három feltétel konjunktív fennállása esetén teszi lehetővé. Így a cég (1.) fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkeztét követően, (2.) az ügyvezető feladatait nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látja el és ezzel okozati összefüggésben (3.) a gazdálkodó szervezet vagyona csökkent, illetve - vagylagosan - a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítését megghiúsította.

Az említett konjunktív törvényi feltételekre vonatkozó bizonyítási érdek (Pp. 265. § (1) bekezdése) alapján a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy az alperes által vezetett adós (1.) fenyegető fizetéseképtelensége az általa meghatározott időpontban bekövetkezett - ; (2.) {a 33/A §-a (3) bekezdésében meghatározott vélelem hiányában} a hitelezői érdekek elsődlegessége követelményének megsértésével az ügyvezető magatartása (intézkedése vagy mulasztása) az adós gazdálkodó szervezet vagyonát csökkentette, vagy a hitelezők követeléseinek teljes kielégítését megghiúsította- és (3.) a Cstv. által szankcionált vagyonsökkenés / hitelezői követelések teljes

kielégítésének megghiúsítása, valamint az ügyvezető sérelmezett magatartás között okozati összefüggés áll fenn.

A fellebbezési eljárásban érdemben vizsgálható a törvényhely második, vagylagos feltételére alapított kereset esetében az ügyvezetőt akkor terheli helytállási kötelezettség, ha az állított időpontban bekövetkező fenyegető fizetéseképtelenség után olyan, a hitelezői érdekeket figyelmen kívül hagyó, felróható magatartást tanúsít, amely valamely hitelezőnek minden további vagyonsökkenés nélkül is hátrányt, kárt okoz. Ilyen esetben tehát a felperesnek a vezető felróható magatartása bizonyítása mellett nem a vagyonsökkenés okozását kell bizonyítania, hanem azt, hogy a felróható ügyvezetői magatartás és a hitelezői igény részleges vagy teljes kielégítlensége között okozati összefüggés áll fenn.

A törvényi feltételek és az azok alapján bizonyítandó tények lényegében lépcsőzetes bizonyítást tesznek lehetővé, így a törvényszék helyesen lefolytatott eljárása szerint elsődlegesen a keresetben megjelölt fizetéseképtelenséget fenyegető helyzet bekövetkeztét és annak időpontját kellett vizsgálni. Amennyiben pedig a perben nem vált bizonyossá, hogy a keresetben megjelölt időpontban (időszakban) az alperes ügyvezető előre látta vagy észszerűen előre láthatta, hogy az adós gazdálkodó szervezet nem lesz képes esedékességgel kielégíteni a vele szemben fennálló követeléseket, a további törvényi feltételekre és bizonyítandó tényekre a bizonyítást már nem szükséges lefolytatni.

Az ítélet tábla álláspontja szerint a törvényszék helyesen, a joggyakorlat elemző csoport véleményét (20. oldal) figyelembe véve, azt a konkrét esetre helyesen elemezve állapította meg, hogy bizonyítatlan maradt a perben: az adós gazdálkodó szervezet fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete 2010. december 31. napján bekövetkezett. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet akkor következik be, amikor az adós tartozásait likvid vagyon hiányában nem képes kifizetni (objektív feltétel) és erről a vezető tisztségviselő tudomást szerzett, vagy gondos eljárás esetén tudomást kellett volna szereznie (szubjektív feltétel). Általánosságban - objektív feltételként - már valóban akkor is megállapítható a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet, ha az adós egyetlen hitelező felé nem tudja az esedékességgel kiegyenlíteni a tartozását (a Kúria Gfv.VII.30.544/2018/4. határozata), azonban ez a tétel nem alkalmazható formális, automatikus módon, hanem vizsgálni kell mindazon körülményeket, amelyeket a törvényszék határozatában is megjelölt. Így ugyan lehetséges, hogy az adós likvid vagyonának összegét meghaladják a tartozások összegei, de ez a helyzet csak átmenetileg áll fenn, mert az megszüntethető, a követelések átütemezésével, vagyontárgyak értékesítésével. Előfordul az is, hogy a gazdálkodó szervezet a lejárt tartozás kifizetésére ugyan képes, de azt aktuálisan nem kívánja, forrásait más követelések kiegyenlítésére, avagy beruházásra használja fel. Lényeges, hogy a gazdálkodó szervezet rendelkezik-e olyan állandó, visszatérő bevétellel, amelyből a sorban álló követeléseket belátható időn belül teljesíteni tudja. Ezért csupán a gazdálkodó szervezet felé fennálló valamely követelés lejáratkori teljesítésének elmulasztása nem eredményezheti a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését.

A felperes fellebbezési álláspontjával szemben nem volt tehát jelentősége annak, hogy az adós az üzemanyag-beszállítója, a **Cég 4** GmbH számláit 3-10 napos késedelemmel teljesítette, (szakértő igazságügyi szakértő személyes meghallgatása- 25. tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldal) és a **Név 2** tanú vallomása (40. tárgyalási jegyzőkönyv) szerinti fizetési késedelemnek sem, mivel mindezek nem okozták a fizetéseképtelenséget fenyegető helyzet bekövetkezését. Nem eredményezte ezt a fellebbezésben kiemelt, a egyéb érdekelt adófolyószámok kivonatából megállapítható 2010. évi 246.226. Ft adótartozás sem, mivel az adóhatóság által indított végrehajtási eljárások - teljesítés folytán - megszűntek. Erre az alperes hivatkozott helytállóan a fellebbezési ellenkérelmében.

A felperes kiemelkedő jelentőséget tulajdonított a fizetésképtelenséget fenyegető helyzet igazolása körében a likviditási rátának. Az ún. likviditási ráta a különböző likviditási mutatók egyik legismertebb fajtája, amely azt mutatja meg, hogy az adott gazdasági társaság egy év alatt pénzzé tehető eszközei (a forgóeszközök) milyen arányban képesek fedezni a társaság egy éven belül esedékessé váló (rövidlejáratú) fizetési kötelezettségeit. Abban az esetben, ha a forgóeszközök és a rövidlejáratú kötelezettségek hányadosa, vagyis a mutató értéke 1 alatt van, az a társaság fizetésképtelenségének a veszélyét jelenti, mivel a rövid távon várhatóan pénzeszközzé váló eszközök nem nyújtanak fedezetet a rövid távon lejáró kötelezettségekre.

A tárgyalási meghallgatás során kiegészített szakvéleményében az elsőfokú eljárás során kirendelt igazságügyi könyvszakértő vizsgálta az adós gazdálkodó szervezet 2010. üzleti évre vonatkozó - 1. alatti - likviditási rátáját és megállapította (25. tárgyalási jegyzőkönyv 3. oldal) hogy az nem eredményezte a fizetésképtelenséget fenyegető helyzet bekövetkezését, mivel az adós a 2011. és 2012. év eredménykimutatása szerint mindkét évben jelentős összegű bérköltséget fizetett ki.

Azt ugyan a felperes a fellebbezésében helytállóan idézte szakértő igazságügyi szakértő személyes meghallgatása során eladott véleményéből, hogy az adósnál a "probléma" a 2011. évben jelentkezett, amikor az önrevízió során együttesen 96 millió Ft-tal csökkentette a vagyonát. Azonban a 2011. évben, avagy később bekövetkezett fizetésképtelenségi helyzetre hivatkozással a felperes eredménnyel nem kérheti az elsőfokú ítélet megváltoztatását.

A felperes a pert ugyanis a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) hatálybalépését követően indította. A Pp. eljárásrendjében a keresetlevélben (Pp. 170. § (2) bekezdése c) pontja) megjelölt, a kereseti kérelmet megalapozó tényekhez illetve az érvényesíteni kívánt jog, a tényállítás és a kereseti kérelem közötti összefüggést levezetésére vonatkozó jogi érveléshez a bíróság kötve van, mivel engedélyezéshez kötött (Pp. 217. § - 219. §) keresetváltoztatásnak minősül, ha a felperes a tényállításához képest eltérő vagy további tényre hivatkozik, avagy jogi érveléséhez képest további jogi érvelésre hivatkozik. (Pp. 7. §-a 12. pont a) - b). alpontok)

A törvényszék az eljárása során a perfelvételt a 2018. szeptember 5. napján megtartott tárgyaláson (8. tárgyalási jegyzőkönyv) lezárta, és ezt követően a felperes a kereseti tényállítását nem változtatta meg arra nézve, hogy az adós gazdálkodó szervezet fizetésképtelenséggel fenyegető helyzete 2010. december 31. napján következett be. Az esetleges tényállítás megváltoztatása pedig csak az ezen alapuló keresetváltoztatás engedélyezése esetén vezethetett volna eredményre. A tényállítás megváltoztatása hiányában - értelemszerűen - az elsőfokú eljárásban a keresetváltoztatás engedélyezésére sem kerülhetett sor.

Helyesen foglalt állást a törvényszék abban a kérdésben is, hogy jelen esetben nem állt fenn a Cstv. 33/A §-a (3) bekezdésében meghatározott hitelezői érdekek sérelmének vélelme, amelynél fogva nem a felperesnek, hanem az alperesnek kell bizonyítania, hogy fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését követően az ügyvezetési feladatait a hitelezői érdekek elsődlegessége alapján látta el.

A Cstv. 33/A §-a (3) bekezdése tételes szabályai a számviteli beszámoló letétbe helyezése elmulasztásához, vagy késedelmes teljesítéséhez fűzik a bizonyítási teher megfordulását eredményező vélelmet, azonban a törvénynek olyan kiterjesztő értelmet nem lehet tulajdonítani, hogy a beszámoló letétbe helyezésére vonatkozó valamely számviteli szabály (jelen esetben: a

Számv. tv. 155. §-a, 154. §-a (3) bekezdése) megsértése szintén ezzel a következménnyel járna. Ezért - a feltüntetettel ellentétben - a könyvvizsgálói záradék hiánya nem eredményezte a törvényi vélelem beálltát. Az elsőfokú ítélet indokolása - a Pp. 346. §-a (4)-(5) bekezdése sérelmével - ugyan nem tartalmazta annak indokait, hogy a törvényszék a kereset alapján miért nem tartotta megállapíthatónak a Cstv. 33/A § (3) bekezdése szerinti vélelmet. A törvényszék az eljárása során azonban az anyagi pervezetés (Pp. 237. §) körében tájékoztatta a feleket a 2018. szeptember 5. napján megtartott tárgyaláson (8. tárgyalási jegyzőkönyv) az erre vonatkozó jogszabályértelmezéséről. (Pp. 237. § (3) bekezdése a) pontja) Ezért az ítélet indokolása említett hiánya csak olyan relatív eljárási szabálysértésnek minősült, amely nem eredményezheti az ítélet hatályon kívül helyezését. (Pp. 381. §)

A felperes a fellebbezése I. kiegészítésében arra tárgyszerűen hivatkozott, hogy a perfelvétel lezárását, az ítélet hozatalát megelőző tárgyaláson (43. tárgyalási jegyzőkönyv) a Cstv. 33/A §-a (3) bekezdése szerinti vélelem igazolása érdekében hivatkozott arra is, hogy az adós gazdálkodó szervezet ügyvezetőjeként az alperes nem tett eleget az iratátadási kötelezettségének (Cstv. 31. § (1) bekezdése b) pontja). A már kifejtettek szerint azonban a felperes tényállításának ezen megváltoztatása keresetváltoztatásnak (Pp. 7. § 12. pont a) pontja) minősül, melynek figyelembevételéhez a felperesnek keresetváltoztatás iránti kérelmet (Pp. 217. § (1) bekezdése) kellett volna előterjesztenie. A bíróság a jogi képviselővel eljáró felet az eljárási jogairól és kötelezettségeiről - a törvény külön rendelkezése hiányában - nem tájékoztatja. (Pp. 111. §) Ezért nem sért jogszabályt a bíróság, ha a keresetváltoztatási kérelem nélkül megváltoztatott tényállásban előterjesztett újabb tényeket az érdemi határozata meghozatalánál figyelmen kívül hagyja.

Ugyancsak helyesen hivatkozott a felperes a fellebbezése II. kiegészítésében arra, hogy az ítélelhozatalt megelőzően megkeresett (38. szám) **Cég 3 Bt.** 2020. január 22-re dátumozott válasza csak az ítélet hozatalát követően, 2020. február 26-án érkezett a törvényszékre. A **Cég 3 Bt.** közlése szerint az adós gazdálkodó szervezet iratainak nagyobb része (2 nagyobb iratköteg, egy nagyobb iratdosszié) az irattároló cég birtokában van.

Az irattároló cég válasza kétségtelenül olyan további bizonyítási eszköz, amely a kereset alapjául hivatkozott tény bizonyítására szolgál, mely a felperes önhibáján kívül az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztését követően jutott a felperes tudomására. (Pp. 373. §-a (3) bekezdése) Az új bizonyíték, valamint az irattároló cégnél elhelyezett adósi iratok birtokában az elsőfokú eljárás során beszerzett könyvszakértői vélemény kiegészítésének (Pp. 313. §) lehet helye, a felperes azonban a fellebbezése kiegészítésében ezt nem indítványozta. Az új bizonyíték birtokában csak az ítélet hatályon kívül helyezését (Pp. 381. §) kérte, erre azonban - önmagában, csupán további adósi iratok feltalálása folytán - nem kerülhet sor. A felperes rendelkezési jogát (Pp. 2. §) az ítélet tábla nem veheti át azzal, hogy indítványa hiányában a szakvélemény kiegészítése - és a másodfokú eljárás terjedelmét meghaladó bizonyítás szükségességére (Pp. 381. §) figyelemmel az ítéletet hatályon kívül helyezi.

Ezekre figyelemmel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A fellebbezés eredményre nem vezetett, ezért a felperes a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján viselni köteles a másodfokú eljárás során felmerült saját, illetve alperesi perköltséget. Ez utóbbi összegét az ítélet tábla a fellebbezési ellenkérelemhez mellékelt költségfelszámításban foglaltak alapján állapította meg.

Győr, 2020. április 3.

Dr. Szalai György sk. a
tanács elnöke

Dr. Ferenczy Tamás sk.
előadó bíró

Dr. Mészáros Zsolt sk. bíró